

УДК: 619:616.36:637

ВОРОПАЙ А.В., магістрант

Науковий керівник – професор ГОЛОВАХА В.І.

Білоцерківський національний аграрний університет

ГЕПАТОПАТІЯ У СОБАК: ПОШИРЕННЯ, ЕТІОЛОГІЯ, КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС, ЛІКУВАННЯ

Згідно з проведеними дослідженнями встановлено, що гепатопатія у собак виявляється нормохромною макроцитарною анемією, порушенням білок синтезувальної, сечовиносинтезувальної та ферментативної функцій гепатоцитів.

Запропонована схема лікування гепатопатії: внутрішньовенно реосорбілакт (20–30 мл на кг маси тіла), есенціале форте (1 мл на 10 кг маси тіла); внутрішньом'язово – катозал по 5 мл впродовж 7 днів та пероральне застосування есенціале форте по 1 капсулі двічі на добу впродовж 30 діб) сприяє одужанню 62,5 % тварин.

Ключові слова: собака, гепатопатія, клініко-гематологічний статус, есенціале форте, анемія.

Останніми роками в Україні збільшилася кількість собак. Однак, власники не в змозі забезпечити тварин якісною годівлею і задовільними умовами утримання. Незадовільна годівля та утримання собак нерідко призводять до ураження різних систем організму, в першу чергу гепатобіліарної, яка бере активну участь у процесах метаболізму [1]. Зазвичай патологію печінки діагностують на пізніх стадіях розвитку, коли з'являються явні симптоми: іктеричність кон'юнктиви і шкіри, тривала гіпорексія, розлади шлунково-кишкового каналу. Нерідко це призводить до негативних наслідків [2].

На сьогодні недостатньо вивчено етіологічні чинники, ранні методи діагностики та лікування гепатопатії. Дослідженню цих питань присвячена наша робота.

Дослідження виконували на базі приватної клініки «Ветшанс» Черкаської області.

Здебільшого гепатопатію виявляли у собак наступних порід: німецька вівчарка, ротвейлер, йоркширський тер'єр, такса. Вік тварин старше 5 років.

При дослідженні тварин встановили наступні клінічні ознаки: пригнічення і гіпорексія впродовж 10–18 діб, анемічність кон'юнктиви, у 12–18 % іктеричність її. Шерстний покрив у тварин був тьмянний, шкіра суха. У частини хворих виявляли себорею, розчухування біля кореня хвоста. У собак періодично проявлявся діарейний синдром, який змінювався закрепами. У деяких тварин періодично була блювота з домішками слизу і жовчі.

Виявили зміни і в гематологічному статусі. Зокрема, кількість еритроцитів у хворих у середньому була в нормі – $5,2 \pm 0,23$ Т/л (норма 5–8 Т/л). Втім, у 37,5 % тварин виявили олігоцитемію. Рівень гемоглобіну у хворих собак був у середньому нижче мінімальної норми (140 г/л – $139,0 \pm 3,55$ г/л). Олігохромемію виявили у 62,5 % тварин. У 37,5 % собак за гепатопатії встановили низькі значення гематокритної величини (30–34 %), у 62,5 % – підвищені значення MCV ($71,4$ – $73,5$ мкм³).

Отже, у собак за гепатопатії виникає анемія, яку слід класифікувати як нормохромну макроцитарну.

Виявили зміни і за біохімічного дослідження сироватки крові: гіпопротеїнемію (нижче 60 г/л) і гіпоальбумінемією (43,3±2,01 % за норми 48–60) у 75 % собак. Такі зміни вказують на порушення альбуміносинтезувальної функції гепатоцитів [3].

Змінюється і глобуліновий склад крові. Уміст α -глобулінів у середньому у собак був у нормі 1,4±1,88 (норма 11,1–22,8 %). Однак, у 25 % тварин виявили низькі величини цих білків, що є свідченням тяжких дистрофічних процесів у печінці. У 37,5 % собак – підвищені величини β -глобулінів (24,1–27,6 %) за максимальної норми 23,7 %, що свідчить про тривалий перебіг патології. На її наявність вказує гіпергаммаглобулінемія, яка проявилася у 87,5 % собак. На перебіг гепатопатії у собак вказують індикаторні ферменти печінки – амінотрансферази (АсАТ і АлАТ). Активність АсАТ у середньому становила 1,34±0,083 ммоль/л (максимальна норма 1,13 ммоль/л), а АлАТ – 1,47±0,086 ммоль/л (норма 0,8–1,2).

Гіперферментемію АсАТ констатували у 75, а АлАТ – у 100 % хворих собак.

У собак за гепатопатії низькі значення коефіцієнта de Ritica (співвідношення АсАТ до АлАТ). У середньому по групі цей коефіцієнт становив 0,92±0,06, що на 28,8 % менше порівняно зі здоровими.

Отже, за порушення умов годівлі і утримання у собак проявляється гепатопатія та нормохромна макроцитарна анемія [4]. Нами була розроблена схема лікування собак за гепатопатії. Для цього тваринам застосовували: внутрішньовенно реосорбілакт по 20 мл на кг маси тіла, есенціале форте – 1 мл на 10 кг маси тіла, катозал – по 5 мл внутрішньом'язово. Ці препарати застосовували протягом 7 діб. Надалі, впродовж місяця, тваринам призначали есенціале форте (в капсулах по 1 капсулі двічі на добу).

Згідно з спостереженнями, поліпшення загального стану у тварин наставало на 5–7 добу лікування. Вони охоче споживали корм, були жваві, припинилася блювота, діарейний синдром. Щодо гематологічного статусу, то впродовж 15–20 діб істотних змін не виявили, окрім підвищення кількості еритроцитів і гемоглобіну.

Подальші спостереження показали, що відновлення структури гепатоцитів відбувалося через 40 діб після застосування нашої лікувальної схеми.

Слід відмітити, що поліпшення гематологічного статусу виявили у 66,7 % собак. На це вказують фізіологічні величини загального білка, альбумінів, активність амінотрансфераз (АсАТ і АлАТ) і сечовини [5].

У інших собак (33,3 %) біохімічні показники крові були за межами норми. Тобто, у цих тварин функціональний стан гепатоцитів не відновився і тваринам лікувальний курс було продовжено.

Таким чином, у собак за порушень годівлі і утримання виникає гепатопатія, на що вказують біохімічні показники крові: вміст загального білка, білкових фракцій, сечовини, активності амінотрансфераз.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Локес П.І. До питання діагностики гепатодистрофії у собак. Наук. праці Полтавської аграрію академії. Полтава, 2002. Т. 2 (21). С. 283–284.
2. Стогов М.В., Луцева С.Н., Кононович Н.А. и др. Активность некоторых ферментов крови собак. Ветеринария. М., 2006. №6. С. 46–48.

3. Лабораторне дослідження крові тварин та інтерпретація його результатів: Методичний посібник / В.І. Левченко та ін; за ред. В.І. Левченка і В.М. Безуха. Біла Церква, 2015. 136 с.

4. Майер Д., Харви Дж. Ветеринарна лабораторна медицина. Інтерпретація і діагностика. М.: Софіон, 2007. 456 с.

5. Соловійова Л.М. Ефективність лікування токсичної гепатодистрофії у собак. Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. Біла Церква, 2002. Вип. 23. С. 187–193.

УДК 619:616.6:636.8

БАБИЧ Л.В., магістранта

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ КОТІВ ЗА УРОЛІТІАЗУ В УМОВАХ КЛІНІКИ «ВЕТШАНС» ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Згідно з проведеними дослідженнями, за середнього ступеня перебігу (без макрогематурії) уролітіазу у котів ефективною є схема лікування з використанням котервіну (перорально), но-шпи, папаверину гідрохлориду, дексаметазону, катетеризації та дієтичного корму «Urinaria» (фірма Proplan).

Ключові слова: уролітіаз, коти, сеча, котервін, дієтичний корм Urinaria, лікування.

На сьогодні сечокам'яна хвороба у котів займає чільне місце поряд із хворобами серцево-судинної системи, онкологічними хворобами і травматичними ураженнями [1].

Це захворювання характеризується порушенням обміну речовин і супроводжується утворенням і відкладанням сечових каменів, які локалізуються в нирках (Nephrolithiasis), сечоводах, сечовипускному каналі (Urethrolithiasis) або в сечовому міхурі (Cistolithiasis) [2].

Причини виникнення захворювання остаточно не вивчені, але вчені вважають його поліетіологічним. Розвиток патології відбувається за рахунок екзогенних і ендогенних факторів.

До екзогенних відносять кліматичні і геохімічні умови утримання і годівлю.

До ендогенних відносять гормональний дисбаланс, анатомічні особливості будови уретрального каналу (являє собою вузьку довгу трубку із S-подібним згином перед os penis, де відбувається гальмування сечі, створюються умови для формування уроконкрементів), інфекції, патологія шлунково-кишкового каналу. Деякі автори вважають, що причиною уролітіазу є звуження уретри за кастрації котів у ранньому віці [3, 4].

Існує безліч методик лікування уролітіазу, але не завжди вони ефективні. Тому основна мета роботи полягала у розробці найбільш ефективної схеми лікування котів за уролітіазу.

Згідно з результатами клініки «Ветшанс» уролітіаз є поширеною патологією серед котів регіону.

Найчастіше етіологічними чинниками були сухі корми, які багаті на неорганічний фосфор, гіподинамія.